

opravlja Srbija skupni stvari in kaže obseg naporov, katerih je Avstrija še zmorna, da bi pomogla avstr. jsko-nemške vojne sile proti zaveznikom, če bi bila Srbija vsled premoči in številnih topov porazena.

Srbi bežijo v Bolgarijo.

Berolin, dne 1. decembra.

„Berliner Tagblatt“ javlja iz Carigrada: Nedavno je prispelo okoli 2000 srbskih vojakov na bolgarsko mejo, ki bežijo na bolgarsko ozemlje. Bajne so to ostanki drinske divizije.

Srbom vsled mraza odpadli nohti.

Budimpešta, dne 1. decembra.

1200 srbskih ujetnikov, med temi tudi 17 častnikov, se je peljalo te dni iz Zemuna na Ogrsko. Ujetniki izgledajo zelo slabo in so le za silo oblečeni. Pri mnogih ujetnikih se je videlo, da jim manjkajo nohti na rokah. Na vprašanje, kako so izgubili nohte, so odgovorili, da so to posledki hudega mraza.

Avstrijski zrakoplovci nad Cetinjem.

Milan, dne 30. novembra.

Trije avstrijski zrakoplovci so se včeraj prikazali nad Cetinjem in metali bombe nanj. Škode bajne niso napravili velike.

Bolgarski ministrski predsednik na potu v Berlinu.

Dunaj, dne 1. decembra.

Bolgarski ministrski predsednik dr. Radoslawow je včeraj, dne 30. novembra, potoval skozi Bukarešto v Berlinu. Na kolodvoru v Bukarešti je imel kratek pogovor s tamošnjim bolgarskim poslanikom.

Nemško-francosko bojišče

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berolin, 1. decembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 1. decembra predpoldne poroča:

Na zahodnem bojišču ni nič novega.

Tudi v Izhodni Prusiji in v Južni Poljski je bilo v obče mirno.

V Severni Poljski južno od Vistule se je bojni plen povečal, ker so nemške čete izkoristile uspehe, katere smo včeraj javili. Število ujetih Rusov se je pomnožilo za okrog 9500, uplenjenih topov pa za 18. Vrh tega so še zaplenile nemške čete 26 strojnih pušk in veliko število vozov za strelivo.

Krvavi boji v Flandriji.

Berolin, 30. novembra.

Poročevalcu berlinskega lista „Lokalanzeiger“ je slikal ranjeni belgijski častnik, ki se sedaj nahaja v bolnišnici v mestu Cu. krvave boje na črti Nieuport—Dixmuiden in položaj v Severni Franciji tako-le:

Mene in 54 častnikov, med temi sta se nahajala tudi 2 generalna poročnika, so spravili ranjene na varno. Izgubili smo vsi mnogo krvi, ker smo morali čakati celih 8 ur, predno so nas spravili v bojišča in ker smo prosili, da naj poprej obvežejo težko ranjene, potem se le nas. Boji, ki so se vršili in katerih se je udeležilo vse belgijsko vojaštvo, so bili tako krvavi, luti in divji, da so presegali še celo boje, ki so se bili za Mecheln. Vrgli smo čepice v stran in smo peljali naše čete z golimi sabljami v rokah v boj. Ko smo trčili na Nemce, smo mi častniki z bajonetmi, katere smo odvezli ranjenecem, s celim moštvom vred napadli nemške čete. Kmalu nato so postale naše bojne vrste zelo redke, toda priznanje vrhovnega poveljnika Joffreja, ki se je takrat mudil v glavnem vojnem stanu, nas je napravilo srečne in nam vtilo novega poguma. Slavili so nas kot junake, toda žalibog kot premagane. Glavni vzrok našega poraza je bil, ker nismo umeli jezika naših vojakov, kajti mi smo umeli samo francoski jezik, med tem, ko je govorilo moštvo le flamski jezik. Vsled tega je nastala grozna zmešnjava.

Predno so nas spravili v St. Omer, nas je obiskal kralj Albert. Bil je bleš in zelo utrujen. Izrazil je upanje, da bo končna zmaga na strani zavezniških francosko-anglesko-belgijskih čet. „Pridite le kmalu, ljubí tovariši“, je rekel kralj Albert, „čakamo nestrpno na zopetno osvobodjenje Belgije.“ Na ti vožnji v St. Omer smo spoznali, kako nujno rabi Belgija svojih braniteljev. Vse bolnišnice so bile že prenapolnjene z belgijskimi vojniki. Godilo se jim je zelo slabo, ker je primanjkovalo živil. Naše vojaštvo so stlačili skupaj z drugim divjim vojaštvom iz Afrike. Bil je strašen pogled na črne ranjene vojake iz Afrike, kateri so si natlačili svoje rane s peskom, kri pa, ki je tekla iz ran, so si drug drugemu izsesavali iz razmesarjenih delov trupel. Mnogo teh ranjenih črnih vojakov so znoreli in so med vožnjo poskakali iz železniških vozov, kar so drugi hladnokrvno pripuščali. V St. Omeru je bilo vse križem. Dajali so ranjenim francoskim in angleškim vojakom prednost in to nas je tako užalilo, da se nismo hoteli poprej podati v prostore, ki so nam bili določeni. Predno niso tudi belgijskim ranjenecem odkazali kolikor toliko za bivanje primernih prostorov. Prišlo je do preprirov, ki so postavili v zelo temno luč vzajemnost zaveznikov. V St. Omeru so velika skladišča za orožje, toda tam je sedaj velikansko število ranjenecov. V mestu vlada splošna in velika pobitost. Prebivalstvo je že davno zapustilo mesto. Vse hiše je zaplenila vojaška uprava, prebivalstvo pa izgnala iz mesta. Ko smo prišli v mesto, so nam pravili, da so ravnokar usmrtili tri nemške ogleduhe. Da se ubranijo pred napadi nemških zrakoplovov, so uvedli čisto nove varnostne odredbe. Čim bolj smo se oddaljili od bojnega pozorišča, tem žalostnejši prizori so se nam nudili. Izgube Francozov morajo biti nečuvno velikanske. V mestu Aberville se nahaja 35.000 ranjenecov. Ne verjamem, če imajo v Parizu, Bordoju in v Marseilu le pojem o pravem položaju sicer bi bilo upanje na zmago v teh mestih zelo o-majeno.

Angleški kralj odpotuje na bojišče.

London, dne 1. decembra.

Uradno se javlja, da je odpotoval včeraj, dne 30. novembra zvečer angleški kralj Jurij na Francoško, kjer se bo podal v glavni angleški vojni stan.

Strogo dnevno povelje belgijskega kralja.

Berolin, dne 1. decembra.

Belgijski kralj Albert je izdal na svoje čete dnevno povelje, v katerem se pravi, da se bo postopalo z vsakim častnikom, ki bo govoril o umikanju, kakor z izdajalcem. Iz tega dnevnega povelja se pač lahko sklepa, kako razpoloženje vlada v belgijski armadi.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Turško brodogradje obstreljuje Odeso.

Budimpešta, 1. decembra

Poročevalce budimpeštanskega lista „Az Est“, ki se je vrnil skozi Rumunijo v Budimpešto, poroča sedaj: Turško vojno brodogradje se nahaja pred Odeso. Mesto je v obče nepoškodovano, a porušeni je zelo veliko vojaških poslopij in zavodov. Razburjenje v mestu je zelo veliko. [Tudi nekatere oblasti že zapuščajo mesto. Veliko število avstro-ogrskih ujetnikov-nevojakov so spravili v posebna taborišča. Kavkazijske, kurdske in ruske čete se zbirajo pred Odeso. Vreme je hladno.

Kaznoterosti.

* Č. g. župnik Fr. Muršič se je vrnil na svojo župnijo v Fram.

* Zbirka v cerkvah lavantinske škofije. Zbirke za Rudeči križ in podpore vojakom na bojiščih so v naših cerkvah končane. Uspeh je izredno razveseljiv in kaže, da se je naša, toliko obrekovana č. duhovščina zelo požrtvovalno trudila in s tem pokazala svoje domoljubno prepričanje. Zbirke so se pričele z dnem, ko je cesar obhajal svoj rojstni dan in so se zaključile z njegovim imendanom. Nabralo se je med duhovščino in požrtvovalnim slovenskim ljudstvom 35.424 K 63 vin., kateri znesek se je izročil cesarskemu namestniku.

* Nadvojvoda Karl Franc Jožef pri cesarju. Z Dunaja se poroča dne 1. decembra, da je prestolonaslednik Karl Franc Jožef došel v torek na Dunaj. Sprejet je bil od cesarja v avdienci. Nadvojvoda je vladarju poročal o položaju na severnem bojišču in mu čestital k 66letici vladarstva.

* C. in kr. vojno poveljstvo v Gradcu se odselej naprej imenuje „C. in kr. vojno poveljstvo Gradec I. v Gradcu“ in se naj vsi dopisi naslavljajo s tem naslovom v Gradcu, Glacisstraße 39.

* Bakljada v Mariboru. V torek, dne 1. dec., zvečer je bila kot na predvečer 66letnice cesarjevega vladanja po mestu bakljada z godbo. Mnogo hiš je bilo razsvetljenih, posebno hiše Slovencev in katoliških Nemcev. Ob koncu bakljade se je igrala avstrijska in nemška cesarska pesem.

* Izpred sodišča. V soboto, dne 28. novembra, je stala pred mariborsko okrajno sodnijo viničarska hiša M. Drozg s Polčkega vrha. Obsojena je bila na 10 dni zapora, ker je osumila jareninskega dekana č. g. Jos. Čizeka, da je v neki pridigi izrekel besede, katere so bile vzrok, da ga je pozneje zasedovalo vojaško sodišče. Pri obravnavi se je izkazalo, da č. g. Čizek osumljenih besed ni rabil in je bila Drozg radi obrekovanja obsojena.

* Samoumor. V vodo je skočil cerkovnik, ki je po krivem ovadil g. župnika Šturma, da je bil isti nekaj časa v preiskovalnem zaporu.

* Vojni spomini za muzej. Vojaki marsikaj prinesejo z bojnega polja s seboj: krogle, komade granat, razno posodje ali naki je, ki so ga izgubili sovražniki. Take reči se doma s časom izgubijo, zato pa jih pošiljate v muzej, to je v zbirko starin, v Maribor na „Zgodovinsko društvo“. Osebnost se lahko oddajo take reči v društveni pisarni, Koroška ulica 10, 1.

nadstropje ali pa v Cirilovi tiskarni. Razume se, da prosimo le za take reči, katere vojaška oblast dovolj vojakom vzeti s seboj. V muzeju se bodo take reči zvesto hranile v spomin na sedanjo strašno vojno. Še dajni rodovi si bodo ogledovali v muzeju, kaj so leta 1914 vojaki prinesli seboj iz bojišča. Vsaka stvar iz bojišča se hvaležno sprejme. Imena darovateljev se bodo objavila v listih. Kdor bi tega ne želel, naj to izrecno priporoči. Priporočamo se zlasti tistim vojakom, ki dobivajo na bojišča naše liste.

* Dva soseda 9 sinov v vojski. V Ložicah na Primorskem sta dva soseda, ki imata skupno 9 sinov v vojski. Anton Gabrijelečič, p. d. Mihov, ima 4, in N. Gabrijelečič, p. d. Simen, pa ima 5 sinov. Naši ljudje so torej dali dosti na oltar domovine.

* Tržaško namestništvo proti žganjpitju. Na podlagi paragrafa 54 obrtnega reda je tržaško namestništvo izdalo ukaz, da se v gostilnah, kavarnah in trgovinah sme prodajati žganje, likerji in druge žgane pijače ob delavnikih le od 9. ure predpoldne do 5. ure popoldne (ko so ljudje pri delu), ob nedeljah in praznikih pa sploh ne. Zelo pametno! Tako je prav!

* Bruselska mladina in nemška vojska. „Česky dennik“, št. 302, prinaša po „Matinu“ to sliko delovanja bruselske mladine. Komaj so prišli nemški vojniki v Bruselj, že so si prevrtili bruselski fantalini klobuke in čepice, skozi luknje pa so si vtakali korenje. To naj bi označevalo pikelhavbe. Tako po prusko napravljeni so hodili po mestu cela dva meseca, v veliko veselje občinstva in v jezo vojakov. Nemci so postavili na galerijo justične palače dva topova. Takoj drugi dan so začeli „brantiti“ bogati mestni del, proti kateremu sta bila „namerjena“ topova. Z vseh oken, z vseh streh so merili nešteti kameniti, leseni in papirnati topovi na nemška topova. Nemci so bili divji, ali niso si upali, poseči vmes. Nemci so pobrali po Bruslju vse konje, tudi najrevnejše mlekarske. Dan pozneje pa se je pomikal k justični palači „veličasten spreved“. Pet sto fantalinov je jezdirlo na lesenih konjih, oslih in drugih zverinah, ki so jih pobrali po trgovinah in doma. Nekateri so bili na konjih, ki so imeli le po tri goge, pa bili so tudi taki, ki so imeli konje brez nog. Dvajsetkrat so prejezdili pobi trg okoli straž, v veliko veselje bruselskih prebivalcev. Pa so si zmislili še nekaj drugega, da jeze Nemce. Dve sto fantalinov je prikorakalo pred justično palačo. Na povelje obstanejo in se uvrste. Nato so začeli korakati. Četrť ure so korakali in niso prišli za ped naprej, vedno so bili na istem mestu. Tedaj se jim je približal častnik in jih vprašal, kaj da delajo. „Ah“, je odgovoril poveljnik, „marširamo na Pariz in zato moramo ostati vedno na istem mestu“. Častnik je prebledel, ali okrog njega je stalo na tisoče ljudi in zato je odšel.

* Milijarda. Danes, ko slišimo vedno o milijardah posojil ali vojne odškodnine, ni nezanimivo, predstaviti si, kaj je to milijarda. Po natančnih računih tehta milijarda v zlatu 323.000 kg, s katerimi bi napolnil koočko s 2'55 m dolgimi stranicami. V srebru tehta milijarda 5 m lizonov kg, koočka srebrne milijarde bi bila velika 783 m. Žica, skovana iz zlate milijarde, bi obvela vso zemljo. Za prevoz zlate milijarde je treba 32 vagonov, za milijardo v srebru pa 500 vagonov po 10.000 kg, ki bi tvorili 3 km dolg vlak. Da bi se vzdignila milijarda v zlatu, bi bilo treba 6000 mož in 32.000 oseb bi imelo kaj nesti, če bi vzel s seboj vsak 10 kg. Če pa položimo za milijardo cekinov enega poleg drugega, tedaj dobimo 1050 km dolgo črto. Če pa postavimo cekine enega vrh drugega, tedaj nastane s tem 33.000 m visok stolp. Iz teh podatkov se vidi, kak koles je milijarda.

* Vozel v žepnem robcu. Vsak človek je več ali manj pozabljen. Spomin ima namreč to čudno napačno, da včasih čisto odreče. Zato imajo igralci svoje šepetale, mi drugi zemljani pa vozle v žepnih robcih, da prisilimo spomin k delu. Vozel na robcu ima več tisočletno preteklost. Njegova domovina je Kitajska. Predno je bila v zlatem carstvu znana pisava (kar se je zgodilo okoli 3000 let pred Kristusom), so rabili vozle kot spomine na važne dogodke. Kakor Azteki v Mehiki, tako so tudi Kitajci dosegli v tem tako veliko spretnost, da so potom vozlov na motvoze lahko obširno zabilježili vse važnejše dogodke. Najstarejša kitajska zgodovina je sestavljena sploh iz samih vozlov na motvoze. Ko pa je iznašel cesar Čang-li črke, tedaj pa je bila odpravljena „pisava“ na vozle in se-le vozle na žepnem robcu spominja na starodavni običaj.

Zadnja poročila.

Kitajska proti Japonski.

Amerikanski list „Herald“ poroča iz New-Yorka: Kitajska vlada je zaprosila Zedinjene države Severne Amerike za varstvo nasproti Japoncem, ki ne prestando zasedajo zemljo kitajske države.

Pričakujejo napad na Przemysl.

Iz obleganega Przemysla je došel po letalcu tudi naslednji list: Drugič obkroženi polni poguma pričakujemo vsak trenutek zopetnega napada na trdnjavo. Polni junaške odločnosti smo odločeni z nova poraziti sovražnikove sile. Razpoloženje posadke je naravnost sijajno. Zbiramo se vsi kot en moč pod zastavo komandanta.